

ANUL

Tara așteaptă
SALVAREA!

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare de două ori pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții:
200 Lei : 1 An	500 Lei : 1 An
100 : 6 Luni	250 : 6 Luni
50 : 3 Luni	130 : 3 Luni

In străinătate dublu.

Răboj.

Odată febra electorală doborâtă, deschiderea Corpurilor Legiuitoare a fost așteptată cu multă nerăbdare de către nouii anși ai nației.

În cadrul unor festivități „înșnuite, corpurile au fost decorate deschise, începându-se acele discuții interminabile cu cari am fost obișnuți în cursul celor șapte guvernări de până acum. Deocamdată chestiunea care preocupă e validarea noilor aleși, aceștia urmându-i constituirea biroului. La Cameră, simpatii majorității se impart între dnii Ștefan Cicio-Pop și Mihail Popovici, ambii frunțiști între frunțiști, însă cele mai multe șanse le are dl Ștefan Cicio-Pop. La senat se dă ca sigur alegerea d-lui prof. univ. N. Costăchescu.

Un capitol pe care ne va fi cam greu să-l analizăm este situația partidelor, deoarece peste tot sunt frământări, mai mult sau mai puțin accentuate.

Guvernamentalii au fost obediți dela înseamnărea guvernului Valda, de problema: Reven sau nu dl Maniu la președinția partidului? Și totuși după lungi conciliabule dl Maniu a revenit, revenind și implicit și în fruntea guvernului. Această „in futurum“. Asupra motivelor cari l-au determinat să se izoleze la Bădăcin nici acum n-a spus nimic precis în afară de faptul că ele ne mai fiind, consideră că revenirea dsale în fruntea partidului este posibilă. Cercurile bine informate pretind însă că declarațiunile dlui Maniu publicate în ediția specială a ziarului „Curentul“ corespund într-un tot adevărului, deși au fost desmințite nu știu de câte ori, iar ziarul a fost confiscat.

Frământările intestinale ale partidului național-țărănesc, par a fi terminate prin această revenire, care are darul de a pune capăt nemulțumirilor. Această vorbind numai despre partid în general. Căci nemulțumirile și certurile locale n-au și nici nu vor avea sfârșit în veci...

În celelalte tranșee politice am putea zice că nimic nou în afară de cel al ritmului nou, unde se apropie desăvârșirea istoriei: Stăpânul decapitat de către servitorii de erl. Se zice că sfatul parlamentar iorghist va cere dlui N. Iorga o atitudine energică și dacă șeful nu se va conforma va fi omorât politic. În celelalte grupări mai mult sau mai puțin însemnate liniștea e relativă. Un factor comun putem scoate din toate: Mulțumirea de rezultat al alegerilor.

Se fac presupuneri, se aruncă formule despre noul guvern dar totul pitește încă încaos. Natural că revenirea dlui Maniu la președinția partidului a facilitat nespul de mulțor-

marea noului guvern, în care — se afirmă — că va intra și dl Titulescu — ahl — Nu-i vorbă, lipsa unui diplomat energic și... diplomat se simte de mult în politica noastră externă ca și în palatul dela Șosea. Numai o politică externă greșită principal a făcut ca Polonia, deși avem cu ea un pact de alianță, să încheie cu Susta un pact de neagresiune. Ori, în cazul că suntem atacați de ruși în ce situație se află Polonia care în baza tratatului cu noi trebuie să ne dea ajutor armat, dar în același timp pactul de neagresiune cu Rusia o oprește de a merge alături de noi în contra sovietelor.

Acesta e rodul concret al politicii noastre externe. Ungerea dlui Titulescu ca logofăt al treburilor din afară este o garanție serioasă că politica noastră externă va fi îndrumată pe căile cele bune, fără nemi alindu-i dat să treacă prin astfel de paradoxuri. Dar ceva despre guvern.

Oficiul „Patria“ din Cluj, prin peana deputatului Pavel Pavel, cere ca un ce necesar un guvern de mână tare, căci timpul politicii de sbengulă a trecut și acum avem nevoie de o guvernare constructivă care să repare celace semidocții politice de erl, au stricat.

Într-adevăr, țara are nevoie de oameni energici și cinstiți. Sunt două imperative categorice de cari trebuie să se țină seama. Căci suntem la marginea prăpastiei și numai un guvern energic și cinstit poate pune odată pentru totdeauna capăt fanariotismului injectat în viața noastră politică.

Țara așteaptă salvarea!

a. mic.

+ Traian Moșoiu

Încă unul din jăuritorii României-Mari. Rând pe rând, generația care n'a cunoscut odihnă în lupta pentru realizarea idealului național, n'a cunoscut odihnă, în străduințele pentru prosperarea țării făurită prin jefurile milenare, părăsesc lumea aceasta condusă de meschine interese.

Generalul Traian Moșoiu, o inteligență vie și un militar desăvârșit, e fiul Bihariei pe care a desrobii-o dar care nu i-a purtat recunoștință. Crescut în marele gând românesc ce trebuia trecut în faptă veșnică, a fost între primul cari la izbucnirea războiului, a trecut fictivă graniță ungară, înrolându-se sub faldurile, mai apoi atât de glorioase, ale Armatei Române. Oștean din vâstarul tribunilor lui Horia și Iancu, reușește să ajungă repede acolo unde inteligența și spiritul său militar îi făceau necesară prezența.

Când Armata Română vine pentru a doua oară în Ardeal, Generalul Traian Moșoiu, are comanda supremă a armatelor din Ardeal, în fruntea cărora intră victorios în Budapesta, prima capitală ocupată de armatele aliate. Rareori se pomenește în istoria omenirii despre ostași cari au avut norocul să-și elibereze din robie leagănul copilăriei lor. Și Generalul Traian Moșoiu e dintre aceștia.

Prin faptele și viața sa, pusă în slujba idealului nepleitor a Neamului Românesc, Generalul Traian Moșoiu, a intrat pentru totdeauna în gloria fără de sfârșit a gleei românești, care prin moartea lui, pierde un ostaș desăvârșit și un fiu iubitor cum puțin sunt. Odihnească în pace!

Iridenta maghiară rânjește.

Necuvîința cercetașilor unguri.

Ziarul „Calendarul“ scrie următoarele, pe care le reproducem fără nici un comentariu, deoarece faptele sunt destul de elocvente.

Pe locul unde cercetașii unguri și-au avut instalate corturile s'a descoperit după plecarea acestora un lucru revoltător. Susținătorul drapelului unguresc era tăiat doi metri deasupra pământului și din el făcăt o cruce pe care era scris „România“. Pe pământ la picioarele acestuia era desemnat din mușchi harta Ungariei și coroana acestei țări înconjurată cu flori.

La harta Ungariei era înglobat și Ardealul. Faptul acesta a fost considerat de cercetașii români drept un act provocator la adresa P. mănii, și o ingratitudine din partea vecinilor noștri cari s'au bucurat în tot timpul de cea mai bună ospitalitate.

Acest act provocator al cercetașilor unguri este cu atât mai semnificativ cu cât coman-

dantul general al jăboreei a dat o circulară prin care se prevede că toate corhetele sunt datoare ca la plecare să curețe și predea în primire locul ocupat. Dacă acest gest vrea să însemneze din partea ungurilor o reinviere a Ungariei „ciuntite“, chiar dacă acest lucru s'a făcut fără știrea comandantului lor, aceasta oglindește perfect spiritul sufletului generațiilor tinere ungurești, sădite de conducătorii de azi ai Ungariei.

D. colonel Sâmboteanu a cărui bunătate și superioritate sufletească s'a dovedit întotdeauna, după cât suntem informați a trecut peste această indelicată a ungurilor mulțumindu-se doar să telefoneze că cercetașii unguri cari se afla încă pe teritoriul nostru să explice asupra acestui lucru.

BAPTIȘTII între ei.

Între morală și realitate. — O poveste cu un împrumut și o scrisoare confidențială. — În așteptarea rezolvirii unui proces.

Ziarul nostru — după cum e bine știut — a avut în totdeauna drept țintă întărirea ideii de naționalitate, apărarea și întărirea bisericii ortodoxe. În acest scop a luat o atitudine hotărâtă și în chestiunea baptismului, pe care l-a combătut de câte ori a avut ocazie, atât în domeniul dogmatic cât și în al faptelor. În seria de reportaje ce o începem azi, nu ne vom ocupa de partea dogmatică a baptismului, ci de faptele — bazate pe acte și documente — a celui mai neastâmpărat dintre conducătorii baptismului din România. În acest scop am răsfoit nițel dosarul unui proces intentat contra acestui individ, la judecătoria Arad. Simpla răsfoire a acestui dosar e foarte instructivă. Vom extrage din el, rvănd pe rând faptele mai caracteristice.

O scrisoare confidențială.

Începem azi, cu scrisoarea confidențială trimisă de acest Ungurean, unui Ionescu, oare după cum reiese din scrisoare e conducătorul revistei baptiștilor din România. În această scrisoare, Ungureanul nostru, cere lui Ionescu să-i facă un mare serviciu. Dar întâi să vedem de ce este vorba. (Nu vom adăuga nimic dela noi, ci reproducem totul din scrisoarea amintită, trimisă de Ungurean lui Ionescu la București, scrisoare ce poartă data de 17 Oct. 1931 și mențiunea strict secret personal):

„Tu vei căuta în serlar la fine și pare mi-se în cazeta ta de bani ai tu polițele dela Văleni, eu nu ți le-am luat ci le-am lăsat la fine. Neța știe toate aceste dela Ponața care i-a arătat edilul (?) înainte de a avea el cu noi ciocnirile. Știu că el încearcă să ne facă rău împreună cu Slev et. Co., dar Domnul va zădărnici planurile lor viclene, căci noi nu am înstrăinat nici un ban din nici un fond. așa că nu am teamă de ei. Tu te rog să nu mai stai cu ei de vorbă în nici o chestiune oficială nici cu Neța (fost controlor al comunit. baptiste. N. R.) și nici cu Slev sau altcineva din tabăra lor“.

Acesta sfaturi le dă, după ce spune că el a refuzat să stea de vorbă cu ei, de și la acea dată Neța încă era controlor. E interesant de știut de ce Ungurean nu vrea să stea de vorbă cu controlorii. Aceasta se va vedea mai jos.

Înainte de a trece mai departe trebuie să lămurim chestiunea cu Vălenii. Acesta e foarte important pentru cele vor urma.

Uniunea bisericilor baptiste din România, a acordat comunității baptiste din Vălenii de munte, un împrumut de 90.000 lei, în schimbul cărora

au primit polițe în valoare egală. Despre aceste polițe e vorba mai sus; iar despre bani va fi mai jos.

Dar să mergem mai departe.

...Unde e vorba de 54.000 lei... cari dispar!...

În aceeași privință scrisoarea glăsuiește astfel:

„... în ce privește banii primiți dela fratele C. Adorian din edilul Văleni, — după notele pe cari eu le am, el a achitat în total suma de lei 54.000 (cincizeci și patru mii) și aceștia toți în București iar după scrisoarea ta reiese că ți-a mai dat 6.000 lei (șase mii) așa că total face 60.000 lei. Eu (Ungurean N. R.) nu știu cum am procedat cu ei, căci era tocmai în zilele când aveam marele necaz cu Seminarul, dar cred tot ceace scrii tu și în curând voiu veni la București pentru a aranja acest fond“.

Iar mai jos în aceeași scrisoare, vorbind de aceiași bani recunoaște că i-a spesat, dar nu știe pe ce. Iată textul: „Din acești bani (din lei 54.000 lei N. R.) eu am dat pentru seminariști 12.000 lei, iar restul sigur nu știu momentan cum i-am spesat!...“ Nu știe nici „momentan“ și nici mai târziu. Dacă ar fi știut, nu mai avea loc procesul dela judecătoria.

E interesantă „naivitatea“ acestui Ungurean care nu știe cum a procedat și cum a spesat 54.000 lei, cari oricum ocupă un loc în spațiu. E ceva ce nu e în regulă aci. Aceasta o știe foarte bine și „fratele“ Ungurean. Și caulă să se salveze. Cum? Încercând să „bage la apă“ pe al său frate întru Hristos, pe Ionescu. Iată, după aceeași scrisoare, cei propune:

„... te rog acum ca tu să înregistrezi ca împrumut de tine suma de lei 60.000 (șaizeci mii) spesat pentru trebuințele biroului, și mie îmi răspunde imediat... Aceasta să o faci nu pentru Neța și Slev, căroră nu ești dator să le dai socoteală, ci pentru o eventuală cercetare ce aș face-o eu cu fr. Socaciu pentru spulberarea afirmațiunilor mincinoase (sic!) a oamenilor acești răi cari nu se rușinează să mințescă că noi mănecăm banii“.

Cu alte cuvinte: ia tu Ionescule ca împrumut de tine, pentru revistă, banii pe cari momentan nu știu cum i-am spesat, ca să vii să te controlez și să risipesc bănuțala că noi mănecăm banii!

Bravo conducători! Așa înțelegem și noi! Reporter X. (Continuare în No. viitor).

Instituții arădane

Istoricul spitalului de copii „Principele Mircea” Arad.

(Continuare).

Fundatia Baron Andrenyi de Ghioroc.

În anul 1908 Carol Andrenyi de Ghioroc, cel mai de seamă reprezentant al comerțului din orașul Arad, își pierde pe unul din fiii săi Carol decedat în urma unei grele suferințe. În amintirea fiului său pierdut și totodată pentru a da posibilitatea copiilor bolnavi din oraș și județ de a fi tratați în condițiuni optime, pune la dispoziția Contelui Karolyi, prefectul de atunci al județului și în același timp președintele societății Crucea Albă, suma de 200.000 cor. ungare, care sumă împreună cu fondurile deja adunate de către Societate, avea să servească la edificarea unui Spital de Copii cu o capacitate de 50—60 paturi. Prin actul de donație grija tuturor operațiunilor de edificare a lăsat-o în sarcina societății Crucea Albă, iar ca proprietar a Spitalului nou edificat a desemnat populația orașului Arad. Consiliul Municipal a acceptat donația și spre a-și arăta recunoștința sa față de marimosul donator l-a declarat Cetățean de onoare.

În posesiunea sumelor necesare pentru edificarea spitalului, Societatea Crucea Albă s'a așternut imediat la lucru. Cu concursul unor medici și arhitecți din localitate a elaborat la rezezeală planurile noului așezământ, iar în primăvara anului 1909 a și început lucrările de construcție, fără ca să mai ceară avizul și aprobarea ministerului de interne: o misiune cu consecințe destul de regretate după cum vom vedea din celea ce urmează. Abia când lucrările au ajuns spre sfârșite și când se apropia ziua fixată pentru deschiderea Spitalului, serviciul sanitar al orașului observă greșeaia făcută și atrage atențiunea consiliului că Spitalul nu poate fi pus în funcțiune înainte de a obține dreptul de publicitate. Sesizat de referatul serviciului sanitar Consiliul municipal înaintea — de și tardiv, — Ministerului de interne planurile terenului cât și acelea ale clădirilor rugându-l să binevoiască a accorda spitalului nou creat dreptul de publicitate. Ministerul după o examinare sumară a planurilor observă o serie de defecte, iar ca rezultat reproșează consiliului, că nu a înaintat la timp planurile spre a fi revizuite. În ordinul adresat primăriei constată că terenul pe care s'a edificat este cu totul necorespunzător scopului, fiind situat în apropierea imediată a unui canal, care servește pentru scurgerea degecțiunilor provenite dela fabricile din localitate și pe deasupra mai este situat și la întretăierea a lor 7 străzi cu o circulație intensă. În ce privește edificiile spitalului, susține că ar fi lipsite de concepție în materie de construcție spitalicească, iar în unele părți ar fi în contradicție și cu cele mai elementare reguli de igienă, o parte din camerele de bolnavi având lumină și aerisirea defectuoasă și insuficientă. Pentru o examinare minuțioasă a situației delegă o comisiune de specialiști, iar acordarea dreptului de publicitate l-a făcut pendinte de rezultatul constatărilor comisiunii. De și raportul comisiunii a semnalat

și altele neajunsuri, Ministerul pus în fața unui fapt împlinit pe de altă parte din considerate față de donatori, cu ordinul Nr. 133879 din 1909 acordă totuși dreptul de publicitate solicitat și admite ca Spitalul să fie pus în funcțiune, tot atunci însă îndrumă consiliul comunal ca să facă anumite modificări în amenajarea localurilor cu scopul de a rețușa în limita posibilității defectele observate. Între timp lucrările de construcție au luat sfârșit așa că în ziua de 3 Ianuarie 1910, Spitalul și-a putut deschide porțile, complet înzestrat pentru a putea asigura tuturor suferinziilor ce i se adresau o asistență medicală satisfăcătoare. Fundația Andrenyi la această dată se prezenta sub următoarea formațiune, 1) un edificiu cu etaj, pentru adăpostirea bolnavilor cu afecțiuni interne și chirurgicale, 2) un edificiu parter pentru bolnavii contagioși 3) un mic pavilion pentru locuința infirmierelor călugărițe 4) o clădire pentru etuva de desinfecție și 5) Morga.

Fundatiunea Adolf Neumann senior și junior.

Încă cu ocaziunea construirii pavilioanelor edificate din donațiunea Andrenyi s'a observat că pavilionul destinat pentru adăpostirea bolnavilor contagioși este departe de a corespunde menirii sale, din cauza că fiind situat în apropierea imediată a edificiului principal, care adăpostește bolnavii chirurgicali și cu afecțiuni interne, facilitează ivirea contagiunilor spitalicești. În curând s'a mai constatat, că acest pavilion nu corespunde nici ca repartiție și nici ca capacitate scopului urmărit. Toate aceste neajunsuri au fost remediate prin completarea edificiilor existente cu alte două pavilioane construite în special pentru izolarea și tratamentul bonavilor contagioși. Opera aceasta s'a putut realiza grație donațiunei în valoare de 250.000 cor. ungare făcute în luna Aprilie anul 1912 de către marii industriali Adolf Neumann senior și junior. Pavilioanele au fost construite pe un teren cu o suprafață de 2500 stângeni pătrați în continuarea terenurilor pe care s'a edificat fundația Andrenyi și pus la dispoziție de către primărie în mod gratuit. De astă dată donatorii profitând de învățăminte trase din peripeziile fundațiunii Andrenyi au procedat cu mult mai mare precauțiune rezervându-și dreptul de a conduce și a supraveghea personal lucrările, de și se formase în acest scop și un comitet edil special. Ca să poată urmări cu mai multă competență opera întreprinsă au jinit să se inițieze în principii de bază a le construcțiilor spitalicești. În acest scop au vizitat cele mai moderne spitale de copii din țară și străinătate oprindu-se pentru un timp mai îndelungat la Clinica de copii din Viena. Într-un câț seția de boxe dela această Clinică li s'a părut a corespunde întocmai intențiunilor ce aveau au îndrumat arhitectul că la elaborarea planurilor să țină seamă de modul de construcție al secției respective. Astfel se explică de ce pavilionul de boxe din fundația Neumann cu mici modificări este aproape o copie

Asistența medicală în timpul nopții sau când doctorul de serviciu doarme.

Știm sau din alte întâmplări sau din auzite că obligațiunea doctorului de serviciu peste noapte la orice spital este să fie **imediat** la dispoziția publicului în caz de accidente sau orice alte întâmplări care necesită o urgentă intervenție medicală. Aceasta ar fi «idealul», numai că de realitatea scandalosă, ne-am convins nu de mult.

Realitatea

În noaptea de 30 spre 31 Iulie, datorită unei întâmplări nenorocite un student medicinist și-a fracturat piciorul. Dându-și seama despre gravitatea faptului — fractură închisă la încheetură — a fost imediat transportat la spitalul județean, unde a sosit la ora 4 și a cerut să fie examinat de către medicul de serviciu. După ce însoțitorii au căutat timp de un sfert de oră un infirmier sau o soră de caritate, au așteptat încă trei sferturi de oră până când doctorul de serviciu, cu chiu cu vai a binevoit să se scoale, scandalizat din cale afară de această necuviință și lipsă de bun simț.

Morală... medicală

Iată ce a găsit de bine să spună d. doctor:

«Dumneata ești student în medicină și la ora aceasta vii să mă scoli pe mine din somn, după ce că m-am culcat la orele 1,30? Dumneata nu-ți dai seama că și medicul de gardă este un om? Va da Dumnezeu să ajungă și dumneata medic și o să faci și dumneata de gardă și vei vedea atunci ce înseamnă să vină vineva să te scoale din somn la orele 4 dimineață! Spune te rog tuturor colegilor dumneatale ce ai făcut cu mine... ș. a. m.» Ținându-i bietului student — suferind îngrozitor cu piciorul — un adevărat discurs și numai după aceea îl întreabă ce are?!

La răspunsul acestuia că probabil o fractură de picior, d. doctor de serviciu răspunde cu următoarele cuvinte:

«Și acum eu să te ridic din trăsura și să te car în spate până sus în sala de consultații? Cu astfel de lucruri neserioase vii dumneata să scoli din somn un doctor de

fidelă a aceluia dela Clinica de copii din Viena condusă până acum câțiva ani de celebrul Von Pirquet. Ministerul de interne cu ordinul Nr. 97466 din 1913 a aprobat cu neînsemnată modificări planurile de edificare așa că toate formele fiind împlinite lucrările pe teren au putut fi începute în primăvara anului 1914. Ele au și continuat cu multă febrilitate până în toamna anului 1914, când din cauza războiului mondial care izbucnise între timp li s'a imprimat un ritm mai lent terminându-se numai în anul 1916. De alt-cum abia ce edificiile proaspete ridicate au ajuns în stare de funcționare armata le-a și luat în stăpânire să utilizându-le pentru tratamentul soldaților tuberculoși. Ca rezultat instituțiunea a fost lipsită în tot cursul războiului de avantajele ce i-le putea oferi cele două pavilioane concepute după regulile moderne în materie de igienă spitalicească. (Va urma).

Reportaj nocturn.

serviciu?» Continuând pe tonul acesta până ce bietul bolnav a fost transportat în coridorul pavilionului din imediata apropiere, — natural nu în spatele d. doctor de serviciu.

Diagnostic nocturn

În loc să fie dus în vre-un salon unde să poată fi examinat riguros, d. doctor — sau doctoriță — a voit să-l ducă într-un dormitor dela parter unde paturile erau unul peste altul, iar lumina inexistentă, prin urmare un examen serios ar fi fost imposibil din toate punctele de vedere. Atunci a cerut ca pacientul să fie așezat pe un scaun, pe coridorul, — și acesta aproape lipsit de lumină, și examinându-l foarte sumar piciorul inflammat din cale afară, a dat un diagnostic mai tâmpit ca un buletin de vot. În afară de aceasta, atitudinea energică a doctorului care în loc să-și vadă de datoriile incumbate de post, este deosebit de interesantă și am regretat din suflet dacă nu s'ar aplica pedepsele cuvenite.

Ce ar trebui să se știe?

Bunul simț impune doctorului o purtare cuviincioasă și delicată cu un bolnav și nu brutalizări chiar cu vorba așa cum s'a întâmplat în cazul ce-l relatăm. Priceperea profesională trebuie arătată chiar și atunci când omul e stăpânit de mânie. Ori nici aceasta nu s'a întâmplat. Compressele cu apă de plumb recomandate de d. doctor, erau cunoscute și studentului bolnav, care a cerut o examinare riguroasă pentru că în caz că faptul este grav — precum s'a dovedit ulterior, dar nu la spitalul județean — să se înlăture prin intervenție medicală pricepută pericolul momentan. Suntem siguri că o astfel de abatere gravă dela îndatoririle profesionale nu va rămâne nesancționată de către cei în drept. Cât ne privește pe noi, deocamdată păstrăm sub tăcere numele medicului respectiv, însă stăm la dispoziția direcției spitalului și prefecturii județului cu toate dovezile și martorii de cari dispunem.

Noctambul.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică că Primăria Aradului în ziua de 20 August 1932 orele 10 a. m. va ține licitație publică pentru lucrările de pavare a pieței și petruirea străzii (lunga) Regele Ferdinand cu piatră clară.

Valoarea lucrărilor după deviz este de 299.500 Lei.

Licitațiunea se va ține cu oferte închise și cu respectarea art. 88-110 din L. C. P. a Regulamentului Oficiului Central de Licitații și normele generale de ținerea licitațiilor publice.

Ofertanții odată cu oferta vor depune și o garanție de 5% din valoarea lucrărilor.

Condițiunile, caietul de sarcini, devizul și schițele plan se pot vedea în biroul notarial.

Aradul Nou, la 25 Iulie 1932
Primăria

Însemnările mele

Muzica de cafeenea.

Evident, nu în cafeenea faci educația muzicală și nu bănuiesc că acei ce obișnuiesc să viziteze marile concerte, au făcut cunoștința lui Beethoven într-o tavernă. Aici fi însă o ingratitude dacă n'am mulțumii acelor mici orchestre, cari vor să evadeze din închisoarea dansurilor americane sau a refrenurilor de succes pentru a câștiga libertatea mai periculoasă a unui program clasic.

Cunoaștem toate obiecțiunile cari se pot aduce acelor plăceri. Persoane grave și specializate în apărarea capodoperilor vor spune că în mijlocul sgomotelor vulgare a unei cafeenele e penibil să ascultați armoniile wagneriene și să prostituezi cea mai nobilă dintre muzice.

Totuși este unul dintre spectacolele cele mai mișcătoare, să vezi această reuniune de persoane, care vine în fața meselor de marmură, la ore fixe, să asculte câteodată capodopere, în tot cazul lucrări interesante. Din cauza lipsei de săli de concerte, acești melomani sunt obligați să-și satisfacă plăcerea la cafeenea.

Vin aici singuri sau însoțiți. Câteodată chiar în familie, se instalează într-un colț, după ce au schimbat saluturi și surâsuri cu muzicanții.

Căci se cunosc și se iubesc. Sunt fericiți dacă au ocazia să strângă mâna șefului de orchestră. Consultă programul cu o curiozitate, care nu înțelege decât în momentul când începe prima bucată. Comandă modestele cafele. N'au venit aici ca să bea.

Orchestra începe. În atmosfera plină de fum violonistul picioare. are ceva hoffmanesc.

Dacă unii clienți vorbesc cătore, un „Chut” viguros îi potolește sau priviri încruntate le impun tăcere. Chelnerii servesc în vârful picioarelor. În ce mă privește, admir miracolul pe care-l face muzica, putând modifica moravurile auditorilor, cari într-o cafeenea fără orchestră, ar fi jucat cărți, schimbându-și apropouri vulgare și prelungindu-și mediocritatea existenței lor, până în repaos.

Bucata terminată, aplauzele izbucnesc. Tăcerea încetează și se discută meritele pianistului sau ale violonistului.

Când programul e epuizat, instrumentele reintră în culți, iar cunoșcătorii proclamă că preferă cutare orchestră altă ca și cum ar fi vorba de cine știe ce orchestre celebre.

De ce nu? În timpul cât ascultă, ei au gustat aceleași bucurii, pe cari alții le-au gustat la Operă sau într-o sală de concert.

Căți oameni cumsecade m'atatoresc cunoașterea lui Schuman sau Rameau, unui quator de cafeenea.

Într-o seară văzând cincizeci de fețe visătoare și triste, se executa într-o cafeenea a-fumată adagio la „Sonata patetică”, m'am convins că nu există capelă cât de neînsemnată, care să nu fie demnă de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Coriolan Bărbănt.

Lemne uscate,
precum și
fân, paie, trifoi, lăptarnă
se pot cumpăra en gros și en
detail la firma:
EUGEN BOROS Jenő
depozit de lemne, și fân,
la cetății vechi colț. Mușui Scaevale
Telefon 591.

Instalarea protopopului din Siria.

Prea Sf. Sa Părintele Episcop Eparhial Dr. Grigorie Gh. Comşa, care în 30 Iulie s'a mutat de sănătate. — în Duminică din 31 Iulie a. c. a vizitat fruntaşa parohie Şria. La intrarea în plasa Şria, adepţii în comuna Pauz a fost întâmpinat de fruntaşii comunei în frunte cu primprezătorul cu noii protopop etc. La intrare în comuna Şria, a fost întâmpinat de notarul comunal. Multimea poporului, în frunte cu clerul protopopiatului, l-a întâmpinat în faţa casei, unde a plecat. Aici veteranul paroh Ilie Popovici din Şria, l-a salut în numele clerului din protopopiat şi în numele poporului din Şria.

Dela locuinţă a fost condus sf. biserică cu procesiune. P. Sf. Sa a săvârşit sf. Liturghie asistat de 12 preoţi. Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericii. Biserica a fost plină de credincioşi.

În cursul sf. Liturghii, P. Sf. Sa a hirotesit întru protopresbiter P. C. Sa Aurel Adamovici pentru protopopiatul Şria, iar P. C. Sa Ştefan Bogdan pentru protopopiatul Hălmaş. Totodată pe P. C. Sa Aurel Adamovici l-a introdus ca anul protopopeac al protopopiatului Şria.

P. Sf. Sa a ţinut o frumoasă foarte instructivă predică spre datoria fiecărui creştin a intra în slujba lui, arătând în special datoriile preoţilor şi a unui protopop.

Noul protopop P. C. Aurel Adamovici a răspuns prin o predică frumoasă, mulţumind P. Sf. Sale, Consiliului eparhial şi Adunării protopopeşti, pentru încrederea care l-au ridicat la acest post important.

Promite a-şi face datoria cu toată conştiinţozitatea, ca să se facă vrednic de această mare încredere.

După serviciul divin, P. C. Sa părintele protopop Aurel Adamovici a dat o masă mai restrânsă în onoarea P. Sf. Sale pentru zăul apostolic cu care cârmueşte Eparhia Aradului etc. S'au ţinut mai multe toast. La sfârşit P. Sf. Sa a ţinut, ca încheiere un elogios toast pentru M. S. Regele.

□ Pentru cetitorii noştri.

Deoarece în timpul lunilor de vară, colaboratorii noştri pleacă din oraş, ziarul va apare numai odată pe săptămână, în fiecare joi dim.

În urma acestui fapt costul abonamentului va fi redus proporţional cu timpul în care ziarul va apare odată pe săptămână.

□ Rugăm călduros pe onoraţii abonaţi în restanţă cu plata abonamentului pe 1931, să-şi achite obligaţiunea.

Cei din oraş pot plăti, contra chitanţă, d-lui Miloş Tip. Diecezană str. Eminescu 18, iar cei din provincie prin mandat poştal adresat ziarul „Aradul“.

Rezultatul alegerilor din Germania.

Voturile hitleriştilor s'au înmulţit.

Alegerile din Germania, aşteptate cu explicabilă nerăbdare şi pregătite printr'o violentă propagandă şi printr'o bogată recoltă de morţi şi răniţi, au avut loc Duminică. Campania electorală a fost de o violenţă extraordinară. Şi cum aceasta pare că nu e

de ajuns, s'a mai procedat şi la lovitură de stat a lui von Pappen. Aceste fapte naturale, au iritat la culme spiritul populaţiei. Totuşi în ziua premergătoare şi în ziua alegerilor nu s'au semnalat accidente mai însemnate. Alegerile au decurs în linişte.

S'au exprimat în total 36.979.219 voturi, cari pe partide se repartizează astfel:

Naţional-socialiştii (Hitler)	13.732.413	voturi cu 299 deputaţi
Social-democraţii	7.949.383	„ „ 133 „
Comuniştii	5.276.887	„ „ 89 „
Central	4.600.295	„ „ 76 „
Naţional-germanii	2.174.071	„ „ 37 „
Populiştii-germani	563.337	„ „ 7 „
Partidul economic	146.370	„ „ 2 „
Partidul de stat	374.216	„ „ 2 „
Populiştii bavarezi	1.179.717	„ „ 20 „
Agrarieni	91.359	„ „ 2 „
Creştinii sociali	362.331	„ „ 2 „

După cum se vede nici un partid n-a luat majoritatea necesară pentru a guverna. Chiar Hitler dacă va voi să guverneze, trebuie să caute un acord cu vre-un partid mai mic sau mijlociu pentru a a-

vea majoritatea în parlament. Însă după declaraţiile dlui von Pappen, nici nu poate fi vorba de o schimbare de guvern şi mai cu seamă de venirea lui Hitler.

Excursionişti atenţiune!

Aparate de fotografiat, clişee, filme, hârtii, albume şi orice accesorii fotografice. Developări prompte şi eficiente.

La Foto-CENTRAL Arad, Str. Brătianu 15 (vis-a-vis de poştă).

S'au estinit sticlăriile.

Cu preţurile cele mai reduse, puteţi cumpăra tot felul de sticlării, servicii pentru compoturi etc. la firma

Szabó Adalbert

Bulevardul Regina Maria

Programul Cinematografelor

Select: În 5 August, pentru ultima oră va rula puternica dramă din viaţa gangsterilor americani

Mocirla

cu regretatul *Milton Sills* cu dragălaşa *Dorothy Mackail*.

Din 6 August, minunata realizare

Femei la închisoare cu celebra vedetă *Joan Crawford*.

Central: În 5 August, ultima reprezentaţie a irezistibilei şi delicioasei comedii

Rămân la tine

cu neîntrecuţii *Jeny Jugo* şi *Herman Thiernig*.

Din 6 August, formidabila şi fastuoasă realizare

Dixiana

cu dragălaşa *Bebe Daniels* şi *Ralf Harold*, *Everett Marshall*, *Joseph Cawthone*, *Dorothy Lee*, *Bert Weeller*, *Robert Wolsey* şi *Iobyna Howland*. Regisor *R. Reed*.

Reprezentaţiile încep la orele 7½ şi 10. La Cinema Central, în caz de timp favorabil, reprezentaţia are loc în grădina.

Cassierile deschise dela orele 11—12 şi dela 6 d. m.

□ O nouă întreprindere românească în America. În oraşul Detroit din Statele Unite s'a deschis un nou teatru, numit „Carlton“. Proprietarul teatrului e harnicul fruntaş şi comerciant român Ioan Igna, care, după cum ne înformează zărele americane se va îngriji şi de reprezentarea unor piese româneşti. Tot zărele americane ne mai asigură, că noul teatru este o mândrie românească.

Croitorie bărbătească

„REVÜ“

ARAD

Str. Eminescu 15

Sub conducerea

Csont Alexandru

maestrului fost **talent** la firma Jacob Samson desfilinţată, execută croielă după ultima modă.

Lunar reviste de modă din Paris.

Serviciul prompt şi solid. — Lucrări de primul rang. — Preţuri estine

Citiţi şi răspândiţi ziarul:

„ARADUL“

Proprietatea spirituală.*)

de: **Coriolan Bărbat**.

Mai la fiecare geniu întâm o vădită lipsă de scrupule în proprietatea sa spirituală. Pentru genii, noţiunea de plagiat nu prezintă nici o semnificaţie. Şi nici nu ar putea să fie altcum, când misiunea lor constă tocmai din a crea, — în a continua şi a crea o proprietate spirituală timpului lor, a întregii omeniri.

Măestrul zidar nu întreabă de a făcut cărămizile. Întrearea „priorităţii“ în domeniul spiritual, rămâne completă, abandonată. Pentru că, pentru el, sunt lucrurile bune, vitale şi productive, nu sunt niciodată problemele unui individ numai, ci sunt operele unei conştiinţe colective, a unor timpuri în care. De aceea şi păşesc ele pe lumină, mai totdeauna, mai multe minţi, de-odată. Rămâne doar atât, că cine formulează mai concret, pe lumina, mai clară şi cine le urmăreşte, de aproape în întrebuinta lor directă. „Cât de pu-

lin avem şi suntem noi“, spune Goethe, „despre ce am putea afirma, cu conştiinţa împăcată, că este proprietatea noastră. Chiar şi cel mai mare geniu nu ar putea ajunge departe, dacă s'ar mulţumi numai cu ceea ce ar putea el singur să producă. Desigur, puţin înţeleg această, de aceea ei di-buesc, cu visurile lor despre originalitate, o jumătate viaţă prin întuneric. Cunoaştem artiştii, cari se mândreau că nu au urmat nici un maestru şi că, totul au să mulţumească talentului lor propriu. Nerozii! Ca şi când afirmaţiile acestea ar prinde la toţi. Ca şi când lumea nu s'ar îmbulzi, la fiecare pas, spre ei şi nu şi-ar făuri şi din ei ceva! Şi ce avem noi într'adevăr bun, dacă nu voinţa şi aplicarea spre a atinge către noi „mijloacele“ lumii externe pentru a le întrebuinta apoi în tendinţele noastre de creaţie. Eu îmi mulţumesc operele mele, — la nici un caz doar numai cuminenţei mele, — ci miilor de obiecte şi persoane în afară de mine, cari mi-au dat materialul şi eu nu am avut

de a face altceva, decât să prind momentul şi să culeg celace au semănat alţii“.

Iar în alt loc recunoaşte, că în opera sa „Clavigo“, a scris părţi întregi din memoriile lui Beaumarchais.

Şi Eckermann observă, — pentru a face lui Goethe un compliment: Este doar aşa prelucrată de nici nu se observă, nu a rămas aşa cum era“. La care Goethe adaugă într'o formă pythică: „Aşa este bine dacă este aşa“.

Lumea era înainte de-a o face Dumnezeu dar era numai un haos, constător din materii proaste, cari nu şiau cum să se unească. A venit Dumnezeu şi a făcut din haos, un cosmos. Ciclul legendelor Homeriene, existau înainte de Homer. A trebuit însă să se nască Homer, ca să ne dea, dintr'un ciclu de poezii rapso-dice, acele poeme clasice cari sunt: „Iliada“ şi „Odiseea“. Platonismul, parsismul, budhismul şi altele erau înaintea lui Isus. „Cărămizile“ erau pregătite, mai lipsea doar măestrul zidar. Şi a venit Isus, care ne-a dat religia iubirii, — creştinismul.

Este bine cunoscut că Shakespeare în „Iuliu Cezar“ a scris părţi întregi din Plutarch.

Unii îl compăimesc afirmând că prin această, marele poet şi-a pătat gloria. Alţii s'arată mai toleranţi zicând: un Shakespeare îşi poate permite aşa ceva! Noi, ambelor păreri le interpunem: dacă din operele lui Shakespeare nu am cunoaştea altceva decât această scriere, ar fi de ajuns, pentru a-l consacra. E adevărat: unii mari poezi sunt originali, dar numai când sunt siliţi să fie. Ei nu au nici odată voinţa originalităţii: aceasta este proprietatea literaţilor. Poetul este un om, care vede şi poate să vadă, — nimic mai mult. Şi el se bucură, când, fără o constrângere a chemării sale, este obligat să copieze. Dacă un Shakespeare a scris bucăţi întregi din Plutarch, — el a făcut-o nu ca poet, ci fiindcă era poet. Jumătăţile — genii, talentele, specialiştii, se caută pretulindeni numai pe ei înşişi.

Ei văd în toate; în Dumnezeu, în natură, în om, în orice întâmplare, o singură posibilitate: de a se pune în scenă. Geniul are din contră o iubire nemărginită faţă de ce este bun şi preţios; nu caută altceva decât pe acestea.

A mai spus un altul acest adevăr, de exemplu: Plutarch, — de ce s'ar depărta şi numai cu un pas de el? Ce-ar

putea rezulta? Ar urma pericolul de-a afişa, în locul adevărului vechi, un adevăr mai puţin adevărat şi mai puţin mare, şi un geniu se teme mai mult de acest pericol, decât de pierderea originalităţii sale. Mai bine copiază, mai bine este un plagiator.

La Bruyère scrie în prefaţa „Caractere“-lor sale: „Totul a fost spus, şi noi venim cu şapte mii de ani în urmă; iar Goethe în „Ziceri în proză: „Ce este cuminţea a fost gândit de alţii, şi noi nu trebuie să facem altceva decât să le mai gândim odată“.

Noi suntem, în definitiv, cu toţii, doar simplii plagiatori ai spiritului universal, secretari, cari îşi scriu dictandoul; unii sunt mai atenţi, alţii mai puţin atenţi şi asta este poate întreaga deosebire. „Ce trist ar fi“ zice Andersen în povestea sa: „Peana de scris şi sticla de cerneală“, dacă vioara şi arcaşul şi-ar disputa întâietatea. Şi noi oamenii comitem asta atât de des, poetul, artistul, cercetătorul în ale ştiinţelor şi comandantul.

„Noi, cu toţii, nu suntem decât nişte instrumente, pe cari Dumnezeu le acordează şi El cântă cu ele: Lui singur, onoare! Noi nu avem nimic; cu ce ne-am putea mândri!

Din volumul „Probleme sociale“ ce va apare în curând.

Am preluat bufetul „CORSO“

local de petrecere, restaurant, berărie, vinuri bune, cină familiară. Vinuri curate. Bere proaspătă. Menu cu 20 și 30 lei. Mâncări reci și calde.

Iosif Nágel

In zori, ciorbă de Fa-sole și ciorbă acra.

Enigma viitorului.

Problema ce preocupă azi mințile și deșteaptă în sufletele unora vagi speranțe de mai bine, este: ce va aduce ziua de mâine! Va însemna oare, această zi, agonia tuturor chinurilor actuale, ori apogeul dezastrului universal, susținut de o amară neputință omenască.

A face pronosticuri e cam hazardat. Totuși, apreciind trecutul și observând, cu oarecare perspicacitate, fenomenele ce se succed actualmente, se pot întrezări, dincolo de orizont, căile ce le vom avea de urmat.

Trecutul — cei 14 ani ce au urmat cataclismului european — nu constituie tocmai epoca de aur a românismului. Într-aj, odată cu marea unire, în faza maturității vieții noastre de stat ne-am comportat, în majoritatea cazurilor, cu puerila inocență a adolescentului neexperimentat, care comite răul cu gestul omului lipsit de responsabilitate.

În faza momentelor hotărâtoare, cam la fel s-au comportat struții reprezentativi ai politicii noastre de partid. Își ascundeau minusculul apendice capital în nisip, ferm convinși că în România Mare toate merg bine. Că în streănătate creditul material al țării, dar mai cu seamă cel moral a fost amarnic compromis prin condamnabila acțiune — sau mai bine zis lipsă de acțiune — a multor diplomați, mișii ai Statului și a mai tuturor plenipotențiarilor ocazionali; Că dușmanii noștri externi au subminat în mod sistematic, existența statului român; că reforma agrară — ca să trecem la isprăvi interne — în felul cum a fost concepută și

executată, este un execrabil monument de eroare economică, iar finanțele țării cumplit avariate de bandele de defraudatori au ajuns la ultima expresie: că, în sfârșit, aparatul nostru administrativ era ros de o dureroasă cangrenă, iar învățământul mercantilizat, — n'au voit și nu vor să înțeleagă struții noștri politici, mari în trup dar mici în cap.

Care este prezentul, după un rechizitor atât de aspru întocmit nu de noi, (Anale politice, 1928), dar de oameni cu o ponderabilă autoritate intelectuală, cum este prof. S. Mehedinți, se vede. E un *foetus* închircit, anormal și diform, de o constituție debilă, care se menține în viață prin intervenții chirurgicale și prin mijloace artificiale de nutriție.

Cum pot fi culorile în care se anunță viitorul, dacă nu din cele mai sumbre?

Nu vrem să fim purtătorii de cuvânt a unei desagregări sociale; dorim chiar ca ziua de mâine să desmintească prevederile noastre. Avem însă curajul de a privi în față răul; de a-i studia în mod obiectiv cauzele, ca la momentul oportun să putem îndepărta cu succes, efectele-i dezastruoase.

Se impune ca oricare cetățean, în sfera lui de activitate, să aibă simțul datoriei în cel mai înalt grad, să considere cinstea o strictă necesitate, și nu o virtute platonice; iar ca popor să ne lipim de pământul nostru, prin exploatarea intensă și bine condusă a tuturor izvoarelor de energie națională, și atunci locul onorabil ce-l vom fi câștigat în istorie, printre popoarele lumii, va fi bine meritat.

N. Poenaru

INFORMAȚIUNI.

□ **Personale.** P. S. Sa Părintele Episcop eparhial Dr. Grigorie Gh. Comșa a sosit la reședința Sâmbătă în 30 Iulie a. c., venind dela Marienbad, — unde a stat pentru refacerea sănătății Sale, — iar Marți noaptea, în 2 Aug. a plecat la Sinaia, unde va sta o lună.

□ **Folletonul „Proprietatea spirituală“**, publicat în numărul de față al ziarului nostru, este un extras dintr-o polemică, ce-a avut-o dl Cortolan Bărbat cu dl prof. univ. Dr. Egon Fridel dela „Neues Wiener Journal“ din Viena, în anul 1928. Il publicăm pentru conținutul său documentar.

□ **Bilete de tramvaie cu sentințe biblice.** Societatea tramvaielor și autobuselor din Londra a hotărât să tipărească pe toate biletele diferite sentințe biblice. Noile bilete au fost puse în circulație încă în cursul acestei săptămâni.

□ **Șarpele sburător.** În apele râului Coleroon din apropierea strâmtoarei Bengale e apărut un șarpe sburător, care a mușcat 17 oameni. Toți cei mușcați au murit după câteva minute de chinuri groaznice. Impotriva mușcăturilor acestui șarpe nu există nici un leac.

□ **Insuccesul maghiarizării numelor în Ungaria.** De-o bucată de vreme în Ungaria s'a intensificat acțiunea maghiarizării numelor. Acțiunea e condusă de câteva ziare și de un grup format din foștii membri ai organizației „Ungurilor cari se deșteaptă“, între cari și „Gömbös, ministrul honvezilor. După cum se poate constata din ultimele date statistice, acțiunea de maghiarizare a numelor n'a dus însă la rezultate importante. În Ungaria e află aproape un milion de nume străine, cehoslovace, jugoslave, românești, germane, ect. În anul 1931 nu și-au maghiarizat numele decât 2887 civili și 662 militari. Insuccesul acțiunii de maghiarizare este semnul împotrivirii tacite a naționalităților.

□ **Radiofonia în America.** Ultimul recensământ în Statele Unite, arată existența a 13.000.000 de aparate de recepție în funcțiune. Azi, după un an cifra a crescut la 17 milioane. Deci o creștere de 4 milioane de amatori, pe an. Numărul persoanelor cari ascultă emisiunile ating cifra de 60 milioane. Numărul stațiilor este de 604, dintre cari, 40 sunt ale statului, 44 aparțin instituțiilor de instrucție, iar restul societăților particulare.

□ **Deces.** Miercuri după masă a încetat din viață Cusman Ionel, fiul dlui Cusman Dimitrie, consilier financiar în retragere. Cusman Ionel în anul acesta luase bacalaureatul urmând să se înscrie la Universitate. O viață culeasă la începutul ei. Cusman Ionel s'a îmbolnăvit zilele trecute, prezentând simptomele intoxicației transportat într'un sanator nici medicii n-au putut constata dacă e vorba de o intoxicație alimentară sau de sânge, mai cu seamă că tot timpul temperatura a fost ridicată. Contra bolii n-a putut lupta nici organismul tinăr a lui Cusman Ionel, și Miercuri după masă a decedat.

Transmitem părintelui și fraților săi, condoleanțele noastre cele mai profunde.

□ **Garda financiară își începe activitatea.** Garda financiară, reînființată cu scopul de a descoperi și preveni contravențiile, își începe azi activitatea. Prima echipă e formată din 12 oameni pusă sub comanda dlui Măndruța Gheorghe. Sediul în str. Calvin 2.

□ **În Germania continuă turburările.** Cu toate că alegerile s'au încheiat în Germania nu e liniște. Astfel la Königsberg redacțiile ziarelor de stânga au fost atacate cu bombe. Președintele provinciei Prusia de est a fost atacat cu focuri de revolver și grav rănit.

□ **Săptămâna de 5 zile în America.** Pentru remedierea șomajului președintele Americii, d. Hoover, a alcătuit un vast program de lucrări. Cea mai importantă parte este aceea care preconizează introducerea săptămânei de 5 zile. În felul acesta întreprinderile industriale spre a rămâne la același nivel de producție vor trebui să facă noi angajamente de muncitori. În felul acesta se vor angaja 3 milioane de noi muncitori. Programul acesta se va introduce înainte de începerea iernei. Programul dlui Hoover e într'adevăr practic și demn de urmat.

□ **Dr Seipel, abate și fost de mai multe ori cancelar — primministru — al Austriei a murit, suferind de piept. Decedatul a fost unul dintre cei mai buni și conștiincioși politicieni.**

□ **Serbare cercetășească la strand.** Cercetășii din Timișoara și Siliștră, sub conducerea dlor dr Mirahorian și Saicu, au aranjat la Baia Neptun o reușită serbare. Programul a fost compus din cântece și exerciții sportive.

□ **Dictatorul roșu grav bolnav.** Starea lui Stalin este extrem de gravă.

Gazetele sovietice publică importante articole, susținând că e necesară scoaterea lui Stalin din sanatoriu unde se află internat acum, pentru a fi trimis într'un sanatoriu din străinătate, ca să fie supus consultului medicilor specialiști.

□ **Cât va dura sesiunea parlamentară?** În cercurile politice se spune că sesiunea parlamentară va dura cel mai târziu până la 30 August.

În prima jumătate a sesiunii se va constitui birourile corpurilor legiuitoare, iar în a doua jumătate vor începe răspunsurile la mesajul regal.

Afară de aceasta se vor mai vota două sau trei legi cu caracter financiar-economic.

□ **Dr. Liviu Hălmăgian medic dentist anunță On. public, că dela 1. August și-a mutat cabinetul dentar în Str. Consistorului No. 8.**

□ **Modificarea legii conversiunii în cercurile financiare din Capitală se afirmă că Banca Națională ar fi cerut guvernului modificarea unor articole din legea conversiunii.**

Banca Națională cere rectificarea numai a câtorva articole cari lovesc interesul ei față de Liga Națiunilor.

□ **În atenția organelor C. F. R.** La gara Șebiş funcționează ca impegat un oarecare Papp, care câteodată îndeplinește și funcțiunea de casier. În această calitate, în loc să se poarte cuviincios cu publicul călător după cum se cere unui om cu pretenții de civilizat, acest individ se poartă într'un fel extraordinar de obraznic și scandalos. Mai cu seamă dacă ești român. Un caz. Marți s'au prezentat la ghișeu mai mulți călători pentru bilete. Trenul de Arad intra în gară. Iar dl casier — Papp — pretextul că nu are bani mărunți răfuza bieților oameni biletele, trimițându-i să schimbe, cu riscul de a scăpa trenul. Și aceasta nu cu cuvinte frumoase și la locul lor, ci cu cuvinte aspre și durere, cari îndignează. Ne fiind acesta primul caz când primim reclamațiune contra acestui individ, cerem celor în drept să ia contra lui, măsurile corespunzătoare.

□ **Un jubileu românesc în America.** Clubul „Casa Română Transilvania“ din Chicago, Statele Unite, și-a serbat Duminică în 3 Iulie jubiliul de 10 ani de existență. Cuvântul de deschidere la serbare lă rostit președintele G. Santa, urmând apoi un frumos program alcătuit din cântece recitări și dansuri. Sub conducerea dnei Iuliana I. Terme s'a reprezentat plesa teatrală „Sa stricat lumea“.

□ **În atențiunea Primăriei.** Mai mulți locuitori din str. Spiru Gheorghe și împrejurimi, atrag, pe această cale, atenția Primăriei, asupra halului de murdărie în care sunt lăsate acele străzi. O doboare infectă răspândită de alimente aruncate și cadavre intrate în putrefacție, planează asupra acestei părți a orașului, făcând aproape imposibilă viețuirea acolo.

Credem că față de curățenia din centrul orașului, periferia și suburbiile trebuie să fie pe același grad de curățenie, în această privință neexistând favoruri.

Suntem siguri că Onor. Primărie va interveni pentru curmarea scestui scandal.

□ **Și în America plouă cu falimente.** Până la 30 Iunie 1932 în America s'au înregistrat 16.869 falimente, în valoare totală de 1081 milioane dolari. Numărul falimentelor de anul acesta e cu 14% mai mare decât anul trecut și cu 50% mai mare ca în anul 1929. Deci și în America, în tocmăi ca la noi falimentele plouă!...

□ **Ungurii din Ardeal contra Ungariei.** Ultima executare din Ungaria, — 2 comuniști au fost executați — se pare că a deschis ochii maghiarilor din România, asupra stărilor și raiului din Ungaria. Zicem se pare, deoarece până acum abia am văzut începutul. Câteva ziare maghiare din Ardeal au început să publice fulminante articole contra Ungariei, spunând că țara către care ei își îndreptau speranțele de mai bine și de *desrobire*, este o amăgitoare, și acolo tirania domnește. În concluzie populația maghiară din Ardeal este sfătuită să nu mai pună piciorul în Ungaria, care este țara morții și a teroarei. Ba mai mult unele ziare din Oradea cer populației să boicoteze Ungaria, să nu mai cumpere nici un fel de produs ce vine din Ungaria. Stările din România, — încheie aceste ziare — în comparație cu cele din Ungaria, sunt ideale.

Păi numai acum v'ați trezit stimabililor?

□ **Sovietele înmulțesc avioanele.** Se anunță că Sovietele au hotărât mărirea efectivului aviației militare cu încă o mie de avioane. După această mărire aviația sovietică va dispune de 3000 aparate de sburător.

□ **Război între Bolivia și Paraguay.** Luni, atât guvernul Paraguay-ului cât și al Boliviei au declarat mobilizarea generală, declarându-și tot atunci război reciproc. Motivul este ocuparea cu forța de către bolivieni a fortului Boqueron.

□ **Nici americanii nu plătesc impozitul.** Or fi ei, americanii mari în cap și mesieri nevoe mare, la multe treburi, da se vede că la încasarea impozitului au dat greș. Nu sunt nici ei mai pricepuți decât noi. Iată după chitanțele oficiale ale Oficiului american de impozite din Washington, care de sigur spune adevărul, — cum stau încasările. În anul fiscal încheiat la 30 Iunie 1932 Statele Unite au încasat 870 milioane mai puține impozite decât anul trecut. Din aceste 870 milioane majoritatea sunt restante.

□ **Digurile nu se vor face în anul acesta?** Ici și colo se aude vorbind că digurile se apără orașul de apele Mureșului nu vor fi refăcute anul acesta. Pe de altă parte se pare, că ministerul a dat autorizația necesară spre a se construi case pe unele teraturi ce au fost inundate primăvara acestui an. Ne trebuie și noi — cum se treabă cu legitimitatea teamă locuitorii cartierelor cari au fost inundate — ce se va întâmpla cu ei și cu gospodăriile în cursul unei noi revărsări toamnă sau în primăvară?

Cinema

Dixiana.

Din 6 August se va rula „Central“ mult așteptatul „Dixiana“ cu Bebe Daniels, Everett Marshall. E o operetă fastuoasă cu acțiune de guță și melodii pătrunzătoare valorificate de vocea plăcută a simpaticel Bebe și de cea plină, sonoră și dulceroasă a lui Everett Marshall.

Partea doua a filmului este color și de o superbă realizare. Publicul arădan va avea ocazia să admire și să se bucure de prime mulțumirea.